

Ulike perspektiv på læring etter hendingar

ESRA Norges årsmøteseminar
Oslo, 29. mai 2018

Geir Sverre Braut

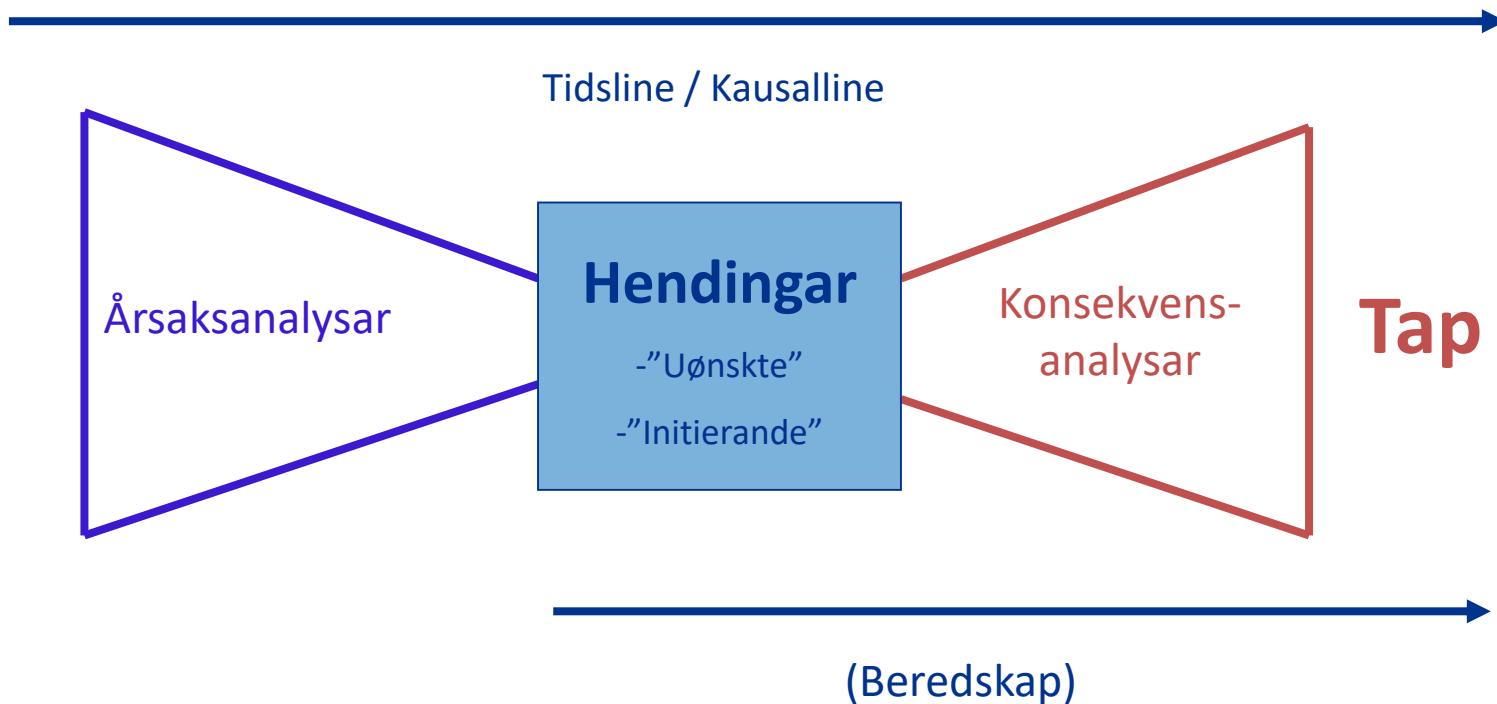
Innleiande merknader

- Kva er hendingar?
 - Berre det uønskte?
 - «Safety 1» og/eller «Safety 2»?
- Forholdet til samla tilgang på informasjon, data m.v.?
- Formål med registreringar, målingar, meldingar... ...
 - Nasjonalt oversyn
 - Forsking
 - **Intern styring**
 - **Læring**
 - Tilsyn
- Teljing eller forteljing ? Evidens eller tolking?

Tryggleksfaglege forhold

- Risikoforteljingar som legg vekt på utvikling av **risikobilete** og **bruk av barrierar** som instrument («High reliability theory»), er det rådande paradigmet, jf. Ptil (<http://www.ptil.no/getfile.php/1343444/PDF/BARRIEREnotat%20%202017.pdf>)
- Men hendingar kan forståast ut frå ulike modellar
 - Sekvensielle
 - Epidemiologiske
 - Systemiske

Rammer for ei risikoforteljing

Kva er læring?

- Ingen allment akseptert definisjon
- Det har noko å gjera med kunnskap
- og med **handlingar** og **åtferd**
- Læring kan medføra:
 - **Forandring**, men også:
 - Forankring
 - Forståing

Kva er kunnskap?

- Mange ulike tilnærmingar
 - Noko vi held for å vera sant
 - Grunngitt sanning
 - Oppfatningar om årsaksforhold (?)
 - Informasjon som blir tolka
- Forskingsbasert eller erfaringsbasert ?
- Korleis skaffar ein seg kunnskap ?
- Eksplisitt eller implisitt («tacit») ?

Ulike former for kunnskap

- Ein modell rappa frå Alice Lam og Bengt-Åke Lundvall i boka *How Europe's Economies Learn: Coordinating Competing Models*. Oxford University Press 2006.

	Individual	Collective
Explicit	Embrained knowledge	Encoded knowledge
Tacit	Embodied knowledge	Embedded knowledge

Kva er læring?

- Ingen allment akseptert definisjon
- Det har noko å gjera med kunnskap
- og med **handlingar** og **åtferd**
- Læring kan medføra:
 - **Forandring**, men også:
 - **Forankring**
 - **Forståing**

Dersom målet er læring.....

.....er det rimeleg å leggja til grunn at undersøkinga må:

- følgja hendinga **så raskt som mogeleg**,
- sikra **deltaking** frå dei som er/har vore innblanda,
- presentera ei **god forteljing** som dei aktuelle kan kjenna seg igjen i, gjerne gjennom bruk av multimodale tekstar,
- opna for å **snakka om uvisse**,
- opna for **spørsmål** utanfrå og innanfrå.

Eit døme på multimodalitet

Ålesund-raset (2008) – Bilete frå granskingsrapporten

En sjekkliste for positiv, tverrfaglig gjennomgang etter hverdaglige hendinger

Hvordan er det med mor og/eller barn?

Hvordan fikk mor/partner medvirke?

Hvordan var kommunikasjon og samarbeid?

I hvilken grad fulgte vi prosedyren?

I hvilken grad hadde vi tydelig ledelse?

Hvordan brukte vi tilgjengelige ressurser?

Dersom målet er læring.....

.....er det rimeleg å leggja til grunn at undersøkinga må:

- følgja hendinga **så raskt som mogeleg**,
- sikra **deltaking** frå dei som er/har vore innblanda,
- presentera ei **god forteljing** som dei aktuelle kan kjenna seg igjen i, gjerne gjennom bruk av multimodale tekstar,
- opna for å **snakka om uvisse**,
- opna for **spørsmål** utanfrå og innanfrå.

Undersøkinga og rapporten

Ulike undersøkingar med ulike mål, for eksempel:

- Klargjera årsaksforhold
- Avklara ansvar
- Føreslå førebyggjande tiltak

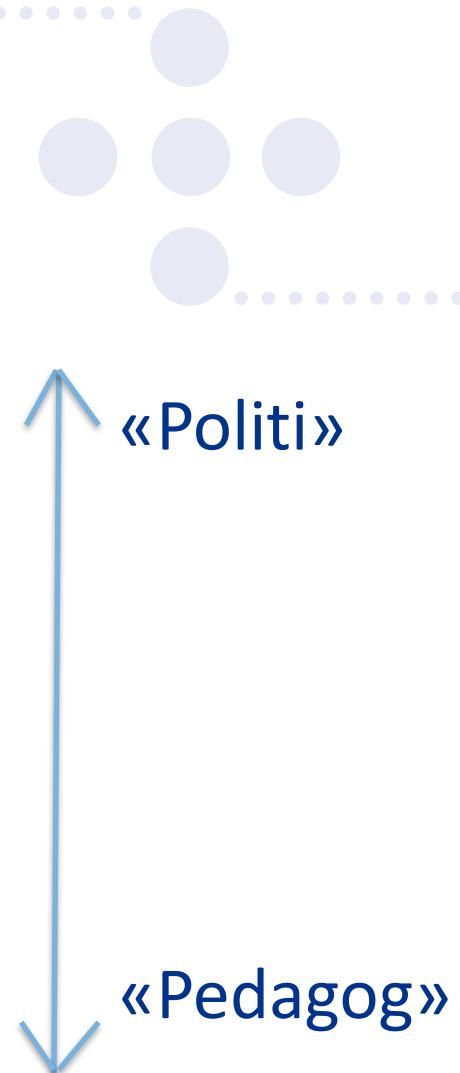
Alle desse har noko med læring å gjera; men kan dei utførast i den same prosessen?

Opning for læring gjennom ulike verkemiddel:

- Ad hoc-utval
- Permanente organ
- **Verksemda sjølv**
- den skriftlege rapporten vil stå sentralt
- har mange fleire verkemiddel
- kan nytta erfaringslæring**

Evaluatingsstrategiar

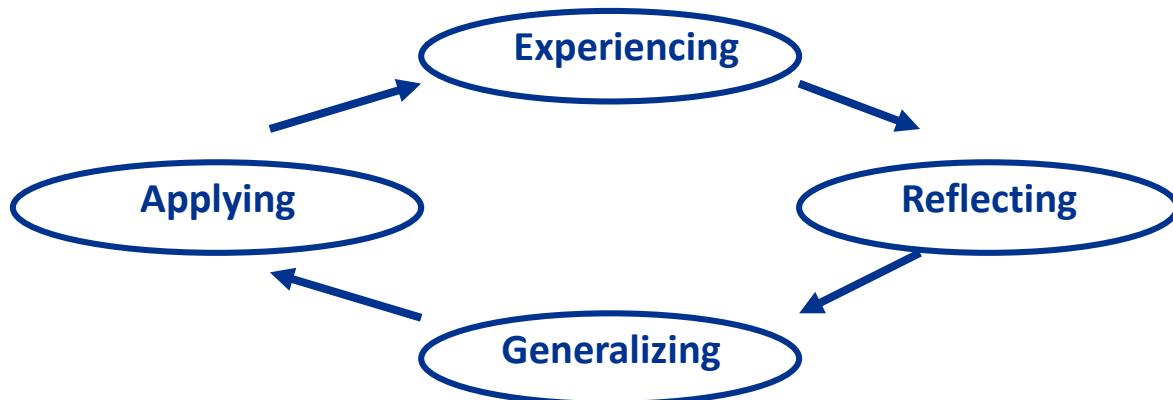
- Avdekkja svikt?
- Synleggjera god praksis?
- Involvering av brukarar/aktørar?
- Involvering av verksemndene sjølve?

Experiential learning (Kolb m.fl.)

The process through which the learner constructs knowledge, skill, and values through *direct experience*

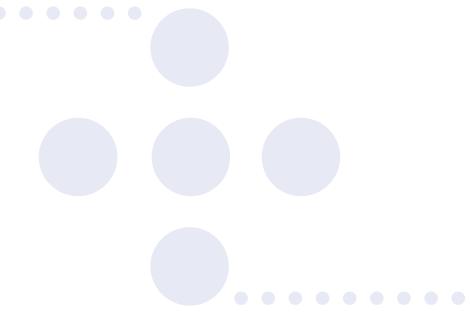
(Association for Experiential Education, cfr. Camille J. Bunting (2006))

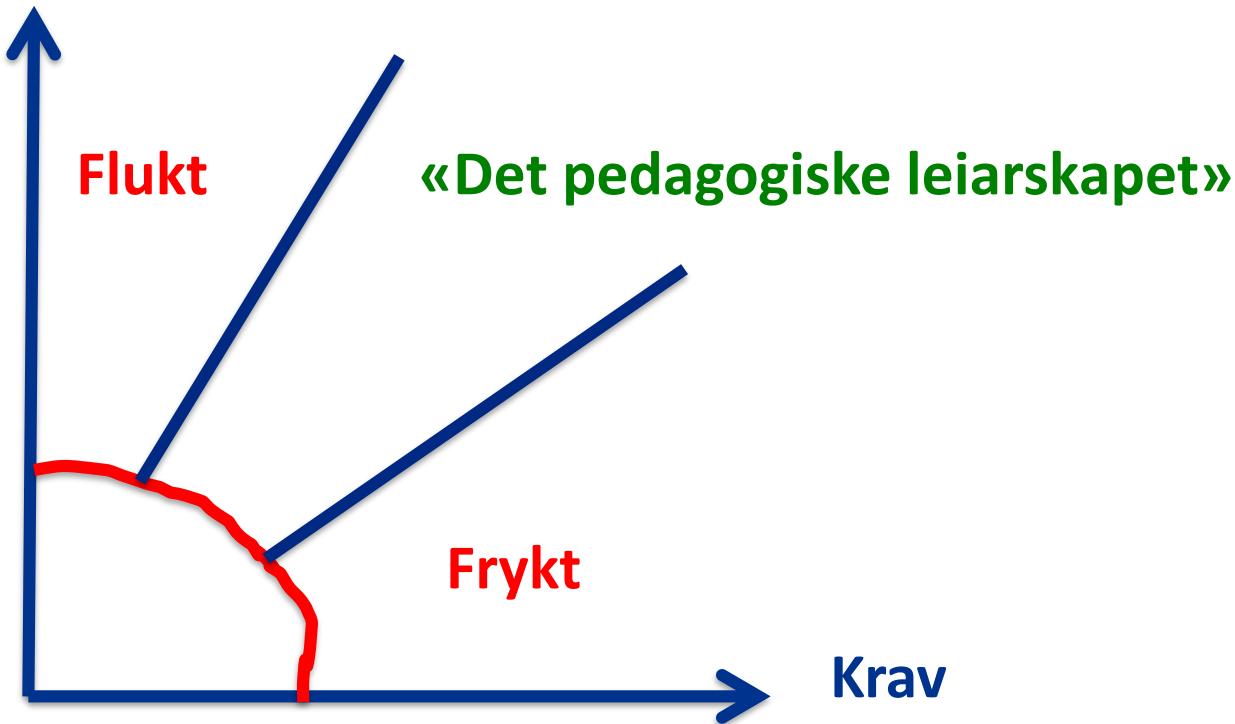
It is the *experience by itself that is basis for learning*

Then, what about *indirect experience*?

Det pedagogiske leiarskapet

Kompetanse

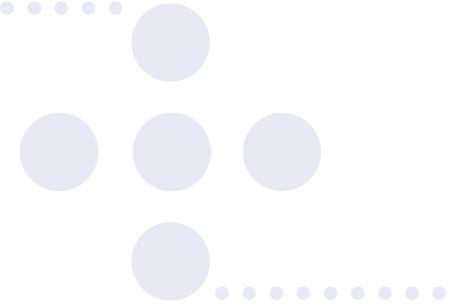

Etter S. Their & M. Csikszentmihalyi

Forsøk på konklusjon

Dersom evalueringa skal føra til læring og utbetring,
bør truleg evalueringa:

- Ikkje berre omfatta det som har gått galt,
- men også omtala det som fungerte godt
- **Analysera og diskutera årsakskjeder,**
- men varsam med kontrafaktiske vurderingar
- Sjå på vertikale ansvarslinjer og endringsbehov, meir enn sjølve vurderingane i «den skarpe enden»
- Leggja vekt på at endra praksis er noko anna enn endra planar og prosedyrar
- Sjåast i lys av erfaringsslærингsteori, og **følgjast opp**

**Det blir ingen implementering utan
ankerfeste i nivået over og aktivitet
på det nivået der endringa skal skje**

..... og ein skriftleg rapport åleine, er
ikkje nok!